

at man ikke havde dem saaledes, at de kunde tilfredsstille de Fordringer; man maatte gjøre. Det kunde nu let tænkes, at man, naar man nu skal indføre en ny Skolereform, der vistnok i mange Punkter vil komme til at gaae ud paa at ændre Tilsynet med Skolevæsenet, vil komme til ikke at naae det Maal, man sætter sig, af Mangel paa gode Kræfter til at føre et saadant Tilsyn hensigtsmæssigt; man bør jo sørge for hellere fremkalde disse Kræfter, vække Interessen for denne Retning af de kommunale Anliggender i selve Kommunen, og det kunde netop skee derved, at man nu giver Amtsraadet en større Myndighed i denne Henseende. Det er jo vistnok et Spørgsmaal, der maa besvares, om det overhovedet laader sig gjøre at ophæve de nuværende Amtsskoledirectioner, og Afgjørelsen heraf kommer an paa, af hvilken Bessaffenhed de Forretninger ere, der paahvile dem. Jeg troer ikke, at de ere af en saadan Natur, at der kan være nogen Fare forbunden med at henlægge dem under Amtsraadet, i Særdeleshed naar det erindres, at et af Amtsskoledirectionens Medlemmer, Amtmanden, og en Provst have Sæde i Amtsraadet, og de ville altsaa kunne varetage Statens Tilsyn paa dette Stadium. Forretningerne ere tildeels af en ganske almindelig Art, idet de bestaae i at vaage over Skolevæsenet med Nidskærhed, at paasee Skolevæsenets Færd, at besøge Skolerne og Sligt, som meget let udføres gjennem Amtsraadet; endvidere i at indsende Indberetninger og Betænkninger, at melde, saavidt jeg ved at gjenneemgaae Anordningen i den Henseende har kunnet skjønne, næsten Alt, hvad der er af nogen Bigtighed til Ministeriet, saaledes at der ikke er noget særdeles vigtigt Punkt at fatte selvstændig Beslutning om. Man behøver altsaa ikke at frygte nogen stor Fare af, at de Forpligtelser og Rettigheder, som Amtsskoledirectionerne nu have, gaae over til Amtsraadet. De Beslutninger, som de selv kunne tage, ere af en meget underordnet Bessaffenhed, som at forandre de daglige Læretimer, at bestemme hvilke Dage der skal gives Underviisning om Sommeren, og lignende Ting; det Gnefte af nogen større Betydning, som jeg har kunnet finde, er, at de dictere Mulcter; men det er

da ikke af en saa stor Bigtighed, i Særdeleshed da de ikke ere meget store, at man derfor skulde frygte for at henlægge Forretningerne til en Communalbestyrelse, hvor Amtmanden og Provsten have Sæde. Nu bliver der jo rigtignok det Hovedspørgsmaal tilbage, hvorledes nemlig Loven skal bringes i Udførelse, og jeg maa tilstaae, at jeg i den Henseende nu mindre kan anbefale Lovforslaget, saaledes som Sagen har stillet sig. Lovforslaget er meget kortfattet, alle Enkeltheder savnes, og derfor havde jeg haabet og ventet, at den ærede Forslagsstiller ved denne første Behandling vilde have fremsat sine Anstuelser om, hvorledes det skulde ordnes i Enkeltighederne; da dette nu ikke har været Tilfældet, bliver det vistnok vanskeliggere for mig, der ikke har sat mig saa nøie ind i denne Sag, som Rigsdagsmændene for Sørs Amts 5te Valgkreds (Fislund), at angive, hvorledes jeg troer, at det i Enkeltighederne skulde kunne lade sig udføre. Jeg skal imidlertid dog forsøge at give nogen Oplysning om mine Tanker i saa Henseende. Det er jo Amtsraadet, der for Fremtiden skulde blive den Styrende eller rettere den Tilsynshavende istedetfor Amtsskoledirectionen; nu har jeg tænkt, at det kunde skee paa den Maade, at vedkommende Amtsraad valgte en Mand, som havde Lyft og Evne til at paatage sig de løbende Forretninger, som altsaa kunde være den Tilsynshavende for Amtets Skoler. Alt, hvad der blev at indberette til Ministeriet, maatte gaae igjennem Amtsraadet, og Alt, hvad der blev at tage Beslutning over, maatte beslattes i Amtsraadet; denne Mand vilde saa at sige blive Amtsraadets Tjener i dette Punkt, blive dets Haand, som skulde udføre de løbende Forretninger for det, at der ikke skulde skee nogen Standsning. Jeg treer derfor ikke, at man vilde udsætte sig for at erholde en Mand, som man ikke var tjent med, det kan man ikke vente af Amtsraadet, som det nu er. Hvor der i Amtsraadet sad en dygtig Provst, vilde man sandsynligvis vælge ham, naar man havde Tillid til hans Dygtighed i denne Retning; var dette ikke Tilfældet, da var det saare godt, at de valgte en Anden. Det vilde da være naturligt, at deres Die først henvendte sig til en anden Præst i Amtet, som havde særlig In-